

Omgaan met kinderen die de Nederlandse taal niet machtig zijn

Steeds meer scholen binnen Jong Leren hebben te maken met kinderen die uit het buitenland komen. Voor deze leerlingen wordt alles in het werk gesteld om hun taalvaardigheid te vergroten. Een goed voorbeeld is de taalklas nieuwe stijl van Debora Borgman (zie pagina 5). Maar De Hoeksteen, De Brug en De Wegwijzer in Aalsmeer hebben de handen ook ineen geslagen om de kinderen voorafgaand aan de taalklas en daarna, te ondersteunen. Hun plan kan rekenen op gelden van de gemeente. Daar vertelt Marieke Luijk van De Brug eerst meer over.

Marieke Luijk werkt parttime op De Brug en heeft zich actief ingezet voor het samenwerkingsproject van de Aalsmeerse scholen.

“We vinden het belangrijk om kinderen voor te bereiden op de taalklas en ook nazorg te bieden. Je kunt ze niet meteen loslaten.

Het project staat nog in de kinderschoenen.

In januari 2016 willen we er handen en voeten aan geven in de praktijk. Ik werk nu aan een beleidsopzet voor de eerste opvang. Dat houdt in: waar moeten we aan denken als we een leerling binnenkrijgen met een taalachterstand, hoe geven we het vorm, wat kan de leerkracht doen? Daarnaast schrijf ik beleid voor taalhulp buiten de klas, dus wat doet de RT'er en aan welke doelen kunnen we werken?”

Betrokkenheid biedt meerwaarde

“Een onderdeel van het onderzoek is achterhalen welke materialen we het beste kunnen gebruiken. Ik ben onlangs bij Debora Borgman langsgesegaan om te zien met welke methodes zij in de taalklas werkt. Dat is onder andere ‘Horen, zien en schrijven’. Kinderen hebben baat bij een herkenbare manier van lesgeven in de reguliere klas, dus dat kunnen we afstemmen. Ik merkte dat een leerling van mij het heel fijn vond dat ik, zijn groepsleerkracht, interesse toonde in wat hij doet in de taalklas. Samenwerking tussen de taalklas en de stamschool is essentieel.”

Leerkracht én leerling ondersteunen

Omdat Marieke niet opnieuw het wiel wil uitvinden, zet ze haar voelsprietten ook uit bij de samenwerkingsverbanden in de regio. “Welk beleid is daar voor het lesgeven aan nieuwkomers en wat kunnen wij daarvan leren? Ook via de LOWAN-website volg ik de ontwikkelingen.”

Marieke is blij dat ze op deze manier haar steentje kan bijdragen aan het verhogen van de onderwijskwaliteit. “Ik vind het heel interessant om de individuele leerling te bekijken en in te spelen op zijn of haar behoeften. Ook het ondersteunen van de leerkracht is een onderdeel waar ik me graag mee bezig houdt. Twee collega's van De Brug gaan bijvoorbeeld de NT2-opleiding volgen, een wens van henzelf die mooi aansluit bij de dagelijkse praktijk.”

“Begrip van Nederlands en mondelinge vaardigheden verbeteren snel”

Op 25 september is bij De Hoeksteen in Aalsmeer de eerste Taalklas nieuwe stijl gestart. In een jaar tijd leren kinderen daar de basisvaardigheden van het Nederlands. “Met de nadruk op begrijpen en spreken”, aldus Debora Borgman. Zij geeft 4 ochtenden in de week les aan 14 kinderen uit 9 verschillende landen.

Er was al jaren een taalklas in Aalsmeer, vooral bedoeld voor kinderen die langer in Nederland wonen. Nu is gestart met een klas voor kinderen die rechtstreeks uit het buitenland komen. Ze moeten korter dan een jaar in Nederland zijn en in groep 3 t/m 8 zitten. In januari start zelfs een 2e taalklas. Dan splitst Debora de groep in onder- en bovenbouw.

Lessen opgedeeld in cursussen

“Kinderen die nu in Nederland komen, spreken geen woord Nederlands”, vertelt Debora. “Ze zitten wel in een reguliere groep op een basisschool, maar begrijpen weinig van de stof. Ik zie dat ze hier hun begrip van Nederlands en mondelinge vaardigheden snel verbeteren. Mijn lessen zijn opgedeeld in cursussen. Na afloop van zo'n cursus toets ik kinderen en moeten ze plaatjes aanwijzen bij woorden. Ook zijn er productieve toetsen, waarbij de kinderen de woorden zelf moeten uitspreken. Zo houd ik in de gaten of ze het oppakken en verder kunnen.”

Verder helpen

“Lesgeven in de taalklas is deels pionieren. Zo heb ik nu een jongetje in groep 8 die net uit Hongarije komt. Hij gaat de einddoelen van groep 8 niet halen. Normaal gesproken zou hij naar een schakelklas gaan. Maar officieel mag je daar alleen heen als je korter dan een jaar in Nederland bent. Hij zou dus buiten de boot vallen. Maar het is ook zonde om hem op een laag niveau te laten instromen, omdat hij misschien wel meer kan. Ik kijk nu hoe we deze

jongen verder kunnen helpen.”

Veel schrijnende verhalen

Debora werkte hiervoor 7 jaar in Hoofddorp, in een achterstandswijk en gaf les aan NT-2 kinderen. “Ik ben met de Taalklas nog steeds bezig met onderwijs en lesgeven. Maar dan op een heel andere manier en met heel andere lessen. Ik vind het leuk met veel verschillende culturen en mensen in aanraking te komen. Dat is uitdagend. Helaas hoor ik wel veel schrijnende verhalen. Ik heb kinderen van gezinnen die zijn gevlucht uit Eritrea of Syrië, die in heel kleine kamertjes wonen of bij iemand thuis. Dat zorgt natuurlijk ook voor vrij heftige gedragsproblemen. Er zijn veel kinderen van 9 à 10 jaar die nog nooit onderwijs hebben gevolgd. Sommige kinderen kennen wel het Latijnse alfabet, anderen herkennen alleen Arabische tekens.”

Een goeie dag voor mij

Als alle kinderen weten wat het woord van de dag is en het kunnen uitspreken, heeft Debora een geslaagde dag. “Ik merk dat kinderen heel heftig op elkaar kunnen reageren. Alleen omdat ze uit een andere cultuur komen. Ik vind het heel mooi om te zien hoe ze langzaam hun gevoelens in het Nederlands bespreekbaar proberen te maken, hierdoor conflicten oplossen en naar elkaar toegroeien. Als ze een dag naast en met elkaar hebben gewerkt en ik wat meer verdraagzaamheid zie, dan ga ik met een goed gevoel naar huis toe.”